

آدمخواران منبری در ضرب المثل های فارسی (2)

به نقل از : " کتابِ کوچه " احمد شاملو

آخوند āxund

- 1) آن که در مکتبخانه به کودکان الفبا آموزد . مترادف مَلَا * آمَلَا .
  - 2) صاحب عقاید قشری پوسیده .
  - 3) روضه خوان . اورا به آقا خطاب یا یاد می کنند .
- احمد شاملو ، کتاب کوچه (فرهنگ لغات ، اصطلاحات ، تعبیرات ، ضرب المثل های فارس) ، جلد دوم (حرف آ / دفتر دوم) ، انتشارات مازیار ، تهران ، 1362 ؟ ، ص 334 [یک گروه ها از شاملو و دو گروه ها همه جا ازمنست . هرآنچه در امثال و حکم است را در اینجا تکرار نمیکنم - محمد ایل بیگی]

باورهای توده [[درباره] آخوند

آخوند که برای مصیبت گفتن در مجلس ختم دعوت می کنند باید عددش طاق باشد ، و معمولا یکی تا سه تا . اگر جفت باشد بدبختی خانواده عزا جفت خواهد شد !

آخوند (به) منبر نرفته ، قربونِ سرِ بریده ت !

" قربون سرِ بریده ات " عبارتی است که معمولا مؤمنان در حال گریستن به روضه شهدای دین و بخصوص امام حسین زبان می گیرند ، و کنایه از شیون کردن در مجالس روضه خوانی است .

همان ص

آخوند [یا ملا] شدن چه آسان ، آدم شدن چه مشکل !

ای دل ، نفسی به یار همدم نشدی
درحلولت کوی دوست محرم نشدی
صوفی و فقیه و مفتی و دانشمند
این جمله شدی ولیک آدم نشدی !
[؟]

ص 339

آخوند که مفت شد ، موش های خانه را هم باید عقد کرد ؟

(درمفهوم مخالف به کار می رود .) || تنها به صرف این که خرجی به شخص تحمیل نمی شود می توان به هر کار بی دلیل و منطقی اقدام کرد || کارد که مفت شد ، آدم باید شکم خودش را هم پاره کند ! [[...]]
همان ص

آخوند آمد درد کانِ بقالی ، گفت : " مؤمن ، رِبَع عَنَّا*داری ؟ " - بقاله گفت : " دارم ، اَمَّا نه به آن غلیظی ! "

* رِبَع اَنَار .

مثل را معمولاً هنگامی می آورند که بخواهند مخاطب را به تعدیل نکرد و نظر افراطی او دعوت کنند .
[[...]]

اگر به دعای بچه ها بود ، یک آخوند زنده نمی ماند !

[[...]]

به آخونده گفتند : " بچه ها ازت نمی ترسند " - گفت : " باکی نیست ، من هم از آنها نمی ترسم ! "

ص 341

دعا کن بابات [یا اَلِف ب] بمیرد ؛ وگرنه این آخوند نشد یک آخوند دیگر !

کنایه از آن است که منشاء درد و نارضائی را باید جَسْت وجو کرد واز میان برد واگر نفرنی لازم است نه بروسيله که مسَبَّب اصلی باید فرستاد . [[...]]

دعا کن اَلِف ب بمیرد ، آخوند فراوان است !

[[...]]

شمر و یزید اگر برای امام حسین و اهل بیتش بدبودند ، برای آخوند و روضه خوان که خوبند !

[[...]]

هنوز آخونده روضه نخوانده ، شروع کرده است به شیون کردن !

ص 342

آخوند به منبر نرفته شیون کردن .

ص 343

آخوند را از منبر پائین آوردن

انگیزه جنجال و هیاهویی را به طریقی منتفی کردن . در کار اسکات خلق و خواباندن جنجال و هیاهویی توفیق یافتن ، به وسیله ازمیان بردن انگیزه و منشاء آن : " خدا می داند چه پدری ازمان درآمد تا توانستیم آخوند را از منبر پائین بیاوریم و آن هیاهو را بخوابانیم ! "

پیش از آخوند به منبر رفتن

حق بزرگ تری و پیش کسوتی استاد خود را رعایت نکردن .

ص 343

آخوند ملا باجی

- 1) نمونه زنان مکتب دار فاقد صلاحیتی که در قدیم کودکان را الفبا و خواندن قرآن می آموختند .
- 2) مرجع تقلید زنان بی سواد و عامی ، که افکار خرافی ابلهانه رواج می دهند : " هر مزخرفی را که فلان آخوند ملا باجی گفته باشد نباید قبول کرد " // مترادف کلثوم ننه .

سواد آخوندی

سواد قدیمی .

ص 344

آدمیت از سیدان دوراست .

ص 371

ملا شدن چه مشکل ، آدم شدن چه محال !

ص 382

